

L'abstenció ja corseca també Andorra

Antigament, a la parròquia de Canillo, al vessant nord d'Andorra, es regalava una peseta de forma simbòlica a cada elector. Era l'atractiva contrapartida que s'obtenia si s'exercia el dret de vot a les eleccions comunals. Els temps s'han sofisticat i als electors ja no se'ls fa a mans una moneda que, d'una altra banda, ha passat indefectiblement a la història. Diumenge de la setmana passada els electors canillencs van obtenir com a recompensa una memòria portable USB. No hi va faltar l'anècdota; a més d'un padri li van haver d'explicar què era aquell giny i què se'n podia fer.

Amb estímul o sense, la participació a les darreres eleccions comunals a Andorra s'han situat en un percentatge del 72,3%, el més baix de l'etapa constitucional al Principat. S'ha de tenir en compte que, tot i que aparentment el percentatge sembla remarcable, és gràcies a algunes parròquies que s'ha pogut establir a l'alça la mitjana de participació total. Canillo i Ordino són les dues parròquies en què la participació es va situar en màxims satisfactoris, un 83,3% i un 86,8%, respectivament. A les més poblades, en canvi, els resultats han mostrat una tendència a la baixa: un 64% de participació a Andorra la Vella, la capital, i un 72,8% a Escaldes-Engordany, la segona parròquia amb més pes demogràfic del país.

A més a més, aquests percentatges s'han de traduir a xifres absolutes i entendre per què els partits polítics s'han començat a preocupar per si creix la desafecció dels electors andorrans a l'hora de respondre a una cita a les urnes. Els electors a Andorra, un país amb una població de més de 80.000 habitants, eren en aquests comicis del 2 de desembre un total de 19.304, dels quals només van votar 13.951. A banda de l'abstenció, els polítics tampoc no han menys-

Andorra manté el caràcter conservador després dels comicis comunals del 2 de desembre, en què els liberals van perdre la parròquia d'Ordino, mentre l'abstenció, tot i que relativa, creixia a la capital, Andorra la Vella, que continua a mans socialdemòcrates.

tingut per a l'anàlisi els 808 electors que van anar a les urnes per a dipositar-hi un vot en blanc. Tot i això, hi ha motius per a l'alarma al Principat: encara es trobaria lluny de viure una situació com la que descrivia José Saramago a la novel·la *Assaig sobre la lucidesa*, en la qual es preguntava què podria passar en una democràcia si en uns comicis tots els electors es decidissin pel vot en blanc.

Debats sobre la participació a banda, els últims comicis han servit per a definir quina serà la correlació de forces per als quatre anys vinents a les incorporacions locals. La majoria dels comuns queden a les mans de formacions conservadores i només el Partit Liberal d'Andorra (PLA) ha perdut una consistori, el d'Ordino, que s'ha emportat, tot causant certa estupefacció, una agrupació política nova, Acció Comunal d'Ordino (ACO), encapçalada per Ventura Espot, un antic membre del PLA. Espot, que encapçala la nova facció del partit a la parròquia ordenca,

ha aconseguit, amb un 39% dels vots, que els liberals quedessin a la cua, com a tercera formació al consistori.

Així mateix, també han sorprès els resultats obtinguts a Escaldes-Engordany per la formació Unió del Poble (UP), encapçalada pel liberal Antoni Martí. La nit del 2 de desembre, aquesta nova plataforma, afí al PLA, va aconseguir una aclaparadora victòria: el 70% dels vots. Martí revalidava el seu projecte comunal sense pal·liatius i escombrava l'Alternativa dels socialdemòcrates, que es va quedar amb només el 25% dels vots. Els Verds d'Andorra (VA), que s'estrenaven en aquestes eleccions municipals, van obtenir-hi el 4% dels vots, i, doncs, es va enfonsar l'esperança ecologista de tenir representació al comú.

A la capital, Andorra la Vella, Rosa Ferrer, que substituïa Francesc Xavier Mora, va poder mantenir-se, amb el 54% dels vots i 9 consellers, seguida pel 39% de suports i 3 consellers assolits pel Progrés Comunal (formació integrada per membres del PLA i del Centre Democràtic Andorrà) i, finalment, el 7% dels vots recollits pels Verds, que també es quedaven fora de la casa gran. Malgrat el descens de la participació a la capital, els socialdemòcrates han augmentat de 500 vots i tampoc no sembla que la presentació dels ecologistes els hagi anat en contra.

El segon comú dominat pels socialdemòcrates és Encamp, on Miquel Alís ha revalidat el seu projecte al capdavant del consistori amb el 48% dels vots i 9 consellers. Així i tot, l'escrutini de la nit electoral li tenia un ensurt preparat; al moment inicial, es va situar davant seu la candidatura d'Unió pel Progrés (UP), encapçalada per l'antic ministre d'Agricultura liberal, Pere Torres. Finalment, la llista conservadora va quedar segona, amb el 42% dels vots i 3 consellers. En aquesta parròquia, també s'hi presentaven els Verds, que hi van obtenir 185 vots, però cap conseller.

Els liberals han refermat el poder en feus tradicionals. És el cas de Sant Julià de Lòria, on Josep Pintat tornarà a ser cònsol major, després d'haver obtingut el 59% dels vots i 10 consellers. Tot i que dos projectes

urbanístics d'envergadura –molt criticats darrerament– amenaçaven de restar-li vots, no únicament aguanta l'estrebada sinó que creix respecte a les eleccions del 2003: de 809 vots ha passat a 1.128. Els socialdemòcrates es tornen a quedar aquí a les portes d'entrar al comú, amb només 279 vots. En canvi, sí que manté la representació al consistori Segle XXI, amb 685 vots i 3 consellers. També s'aferma el poder liberal a la parròquia de la Maçana, amb Josep Maria Camp, que hi tornarà a ser cònsol major, amb el 58% dels vots, mentre que l'Alternativa, encapçalada per Pere López, hi ha obtingut un 42% dels vots i es queda amb 3 consellers.

I el 2009, les generals. Els partits andorrans van començar després de la jornada electoral un procés de reflexió interna per a avaluar els interrogants que ha obert aquest darrer cicle d'eleccions i que han d'obtenir resposta al llarg de l'any que ve, tenint en compte que el 2009 hi haurà uns nous comicis, en aquest cas legislatius. El PLA, sobretot, haurà de plantejar-se de quina manera mantindrà la posició com a eix vertebrador de la dreta andorrana, tenint en compte la proliferació de formacions i plataformes diverses que n'han evitat les sigles en aquests comicis electorals, sovint per diferències internes. De la mateixa manera, els socialdemòcrates hauran de confeccionar una estratègia d'aproximació a un electorat que cada vegada fa un tomb conservador.

En aquest escenari caldrà veure també quina és la reflexió que fan els Verds, una formació que no ha aconseguit representació a cap de les batalles electorals en què s'ha presentat (ho va fer el 2005 per primera vegada amb Isabel Lozano, la primera dona que optava a ocupar el càrrec de cap de govern). La formació ecologista

Milers d'electors potencials es mantenen aparcats i, mentre persisteixi aquesta situació, els comicis continuaran essent un curiós ball entre indígenes

A dalt, els candidats socialdemòcrates Miquel Alís (Encamp) i Rosa Ferrer (Andorra la Vella). A sota, els liberals Josep Pintat (Sant Julià de Lòria) i Enric Sangrà.

haurà de valorar fins a quin punt li resulta rendible de continuar basant el discurs en l'apel·lació a conceptes

tan generals com la justícia social. La realitat és que milers d'electors potencials a Andorra es mantenen aparcats a la cuneta (aquells que fa més de 20 anys que viuen al país i que no han accedit a la nacionalitat) i, mentre persisteixi aquesta situació, els comicis continuaran essent un curiós ball entre indígenes.

Joan Antoni Guerrero Vall